Otrdiena, 2022. gada 15. februāris

P9_TA(2022)0025

Ģenētiski modificēta kokvilna GHB614 (BCS-GHØØ2-5)

Eiropas Parlamenta 2022. gada 15. februāra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kokvilnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastāv vai ir ražoti no tās (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kokvilnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastāv vai ir ražoti no tās (D076839/01,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regulu (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību ([1]) un jo īpaši tās 11. panta 3. punktu un 23. panta 3. punktu,

— ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1829/2003 35. pantā minētās Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas 2021. gada 8. decembra balsojumu, kura dēļ atzinums netika sniegts, un pārsūdzības komitejas 2022. gada 31. janvāra balsojumu, atkal nesniedzot atzinumu,

— ņemot vērā 11. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulā (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ([2]),

— ņemot vērā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) 2021. gada 28. maijā pieņemto atzinumu, kas publicēts 2021. gada 7. jūlijā ([3]),

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas, kurās ir iebilsts pret atļauju izmantot ģenētiski modificētus organismus (ĢMO) ([4]),

([1]) OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.
([2]) OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.
([3]) *EFSA* ekspertu grupas zinātniskais atzinums par ģenētiski modificētas kokvilnas GHB614 novērtējumu, lai atjaunotu atļauju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003 (pieteikums EFSA-GMO-RX-018), *EFSA Journal* 2021; 19(7):6671, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671.
([4]) Parlaments astotajā sasaukumā pieņēma 36 rezolūcijas, kurās iebilda pret atļauju izmantot ĢMO. Turklāt devītajā sasaukumā Parlaments ir pieņēmis šādas rezolūcijas:
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 10. oktobra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), no tās sastāv vai ir no tās ražoti (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0028);
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 10. oktobra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0029);
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 10. oktobra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 vai kas sastāv vai ir ražoti no tās, un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā apvienotas divas, trīs vai četras atsevišķas modifikācijas MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 un DAS-40278-9 vai kas sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0030);

Otrdiena, 2022. gada 15. februāris

— Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kokvilnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0054);
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas MON 89788 (MON-89788-1), sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0055);
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 un apakškombinācijas MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 un NK603 × DAS-40278-9, sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0056);
— Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā apvienotas divas, trīs, četras vai piecas atsevišķas modifikācijas Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 un GA21, sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA (2019)0057);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 14. maija rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0069).
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 11. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā kombinēti divi vai trīs no vienkāršiem transformācijas notikumiem MON 87427, MON 89034, MIR162 un NK603, vai kas sastāv vai ir ražoti no tās, un ar kuru atceļ Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1111 (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0291);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 11. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), no tām sastāv vai ir no tām ražoti (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0292);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 11. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā kombinēti divi, trīs vai četri no vienkāršiem transformācijas notikumiem MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 un NK603, vai kas sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0293);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0365);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā kombinēti divi vai trīs no vienkāršiem transformācijas notikumiem MON 87427, MON 89034, MIR162 un MON 87411, sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0366);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0367);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 88017 (MON-88Ø17-3), sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0368);
— Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atjauno atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MON 89034 (MON-89Ø34-3), sastāv vai ir ražoti no tām (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0369);

— ņemot vērā Reglamenta 112. panta 2. un 3. punktu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,

A. tā kā ar Komisijas Lēmumu 2011/354/ES ([5]) atļāva laist tirgū pārtiku un barību, kas satur GHB614 (turpmāk "ĢM kokvilna"), sastāv vai ir ražota no tās; tā kā šīs atļaujas darbības joma attiecās arī uz tādu produktu laišanu tirgū, kas nav pārtika un barība un kas satur ĢM kokvilnu vai sastāv no tās, un kas paredzēti tādam pašam izmantošanas veidam kā jebkura cita kokvilna, izņemot audzēšanu;

B. tā kā 2020. gada 22. aprīlī uzņēmums *BASF SE*, kas atrodas Vācijā, Amerikas Savienotajās Valstīs reģistrētā uzņēmuma *BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC* ("pieteikuma iesniedzējs") vārdā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 11. un 23. pantu iesniedza Komisijai pieteikumu minētās atļaujas atjaunošanai;

C. tā kā 2021. gada 28. maijā *EFSA* pieņēma labvēlīgu atzinumu par ĢM kokvilnas atjaunošanas pieteikumu, kas tika publicēts 2021. gada 7. jūlijā; tā kā 2009. gada 5. martā *EFSA* pieņēma labvēlīgu atzinumu par ĢM kokvilnas sākotnējo atļauju, kas tika publicēts 2009. gada 10. martā ([6]);

D. tā kā ĢM kokvilna ekspresē kukurūzas izcelsmes modificētu 5-enopiruvil-šikimāta-3-fosfāta sintāzi (2mEPSPS), kas ir nejutīga pret plaša spektra herbicīdiem, kuri lietoti uz lapām un kuri satur aktīvo sastāvdaļu glifosātu ([7]); tā kā, citiem vārdiem sakot, ĢM kokvilna ir izturīga pret glifosātu, "papildu herbicīdu";

E. tā kā, lai gan kokvilnas sēklu eļļas patēriņš cilvēku uzturā Eiropā varētu būt salīdzinoši neliels, to satur visdažādākie pārtikas produkti, tostarp mērces, majonēze, konditorejas izstrādājumi, šokolādes pastas un čipsi; tā kā kokvilnu izmanto dzīvnieku barībā, galvenokārt kokvilnas sēklu raušu/miltu vai augsta tauku satura kokvilnas sēklu veidā ([8]); tā kā kokvilnu cilvēki patērē arī kokvilnas miltu veidā;

— Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. marta rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kokvilnu GHB614 × T304-40 × GHB119, no tās sastāv vai ir no tās ražoti (Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0080);
— Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. marta rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), no tās sastāv vai ir no tās ražoti (Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0081);
— Eiropas Parlamenta 2021. gada 7. jūlija rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas DAS-81419-2 × DAS−44406−6, no tām sastāv vai ir no tām ražoti (Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0334);
— Eiropas Parlamenta 2021. gada 7. jūlija rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 un ģenētiski modificētu kukurūzu, kurā kombinēti divi vai trīs no vienkāršiem transformācijas notikumiem 1507, MIR162, MON810 un NK603, sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0335);
— Eiropas Parlamenta 2021. gada 7. jūlija rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kukurūzu Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sastāv vai ir ražoti no tās (Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0336).

([5]) Komisijas 2011. gada 17. jūnija Lēmums 2011/354/ES, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētu kokvilnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastāv vai ir ražoti no tās (OV L 160, 18.6.2011., 90. lpp.).

([6]) Ekspertu grupas ģenētiski modificētu organismu jautājumos zinātniskais atzinums par *Bayer CropScience* pieteikumu (atsauce EFSA-GMO-NL-2008-51) atļaujai laist tirgū pret glifosātu izturīgu ģenētiski modificētu kokvilnu GHB614 izmantošanai pārtikā un barībā, importam un pārstrādei saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003, *EFSA Journal* 2009; 7(3):985, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985.

([7]) *EFSA* 2009. gada atzinums, 7. lpp.

([8]) *EFSA* Ģenētiski modificētu organismu ekspertu grupas zinātniskais atzinums par ģenētiski modificētas kokvilnas GHB614 × T304-40 × GHB119 izmantošanu pārtikā un barībā, importu un pārstrādi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003 (Pieteikums EFSA-GMO-NL-2014-122), *EFSA Journal* 2018; 16(7):5349, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349, 22. lpp.

Otrdiena, 2022. gada 15. februāris

Trūkst komplementāro herbicīdu novērtējuma

F. tā kā Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 503/2013 ([9]) ir prasīts novērtēt, vai paredzamā lauksaimniecības prakse ietekmē pētīto beigupunktu rezultātus; tā kā saskaņā ar minēto īstenošanas regulu tas jo īpaši attiecas uz augiem, kas ir izturīgi pret herbicīdiem;

G. tā kā vairākos pētījumos konstatēts, ka herbicīdizturīgu ĢM kultūraugu audzēšana noved pie papildu herbicīdu izmantošanas, kas lielā mērā notiek tādēļ, ka rodas herbicīdizturīgas nezāles ([10]); tā kā tādējādi sagaidāms, ka ĢM kokvilna tiks pakļauta gan lielākām, gan biežākām glifosāta devām, kādēļ var palielināties atlieku līmenis ražā;

H. tā kā *EFSA* 2015. gada novembrī secināja, ka glifosāts, visticamāk, nav kancerogēns, un Eiropas Ķimikāliju aģentūra 2017. gada martā secināja, ka neviena klasifikācija nav pamatota; tā kā pretēji tam 2015. gadā Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra (specializētā Pasaules Veselības organizācijas vēža pētniecības aģentūra) glifosātu klasificēja kā iespējami kancerogēnu cilvēkam; tā kā vairāki neseni zinātniski salīdzinošie pētījumi apstiprina to, ka glifosāts varētu būt kancerogēns ([11]);

I. tā kā *EFSA* uzskata, ka trūkst nepieciešamo toksikoloģijas datu, lai varētu veikt patērētāju apdraudējuma novērtējumu attiecībā uz vairākiem glifosāta noārdīšanās produktiem, kas saistīti ar glifosātizturīgiem ĢM kultūraugiem ([12]);

J. tā kā tiek uzskatīts, ka novērtējums par ĢM augos konstatētajām herbicīdu atliekām un to noārdīšanās produktiem ir ārpus *EFSA* Ekspertu grupas ģenētiski modificētu organismu jautājumos (*EFSA* ĢMO ekspertu grupa) kompetences, un tādēļ to neveic kā daļu no ĢMO apstiprināšanas procesa; tā kā tas izraisa jautājumus, jo to, kādā veidā attiecīgajā ĢM augā noārdās papildu herbicīdi, to noārdīšanās produktu (metabolītu) sastāvu un līdz ar to arī toksicitāti var ietekmēt pati ģenētiskā modifikācija ([13]);

Dalībvalstu kompetento iestāžu piezīmes

K. tā kā triju mēnešu apspriešanās periodā dalībvalstis iesniedza *EFSA* daudz kritisku piezīmju ([14]); tā kā minētajās kritiskajās piezīmēs ir norādīts, ka, tā kā nav reālas uzraudzības sistēmas, kas ļautu konkrēti izsekot ĢMO vai to blakusproduktu patēriņam, ko veic cilvēki vai dzīvnieki, nav iespējams izdarīt nekādus būtiskus secinājumus par ĢMO lietošanas drošumu desmit gadu periodā, ka monitoringa ziņojumos (no 2011. līdz 2019. gadam) ir daudz trūkumu un tie neatbilst ne Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2001/18/EK un attiecīgajām pamatnostādnēm ([15]), ne *EFSA* 2011. gada norādījumiem par ģenētiski modificētu augu vides monitoringu pēc laišanas tirgū, ka iesniegtā literatūras analīze (ko iesniedza pieteikuma iesniedzējs) bija nepietiekama un tādējādi nepilnīga un ka ĢM kokvilnas apsmidzināšana ar augstāku glifosāta koncentrāciju, kas, kā liecina pētījumi, ir toksiska cilvēkiem un dzīvniekiem, visticamāk, radīs vairāk herbicīdu atlieku un metabolītu uz kultūraugiem un līdz ar to arī pārtikas un barības ķēdē;

([9]) Komisijas 2013. gada 3. aprīļa Īstenošanas regula (ES) Nr. 503/2013 par ģenētiski modificētas pārtikas un barības atļauju pieteikumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 un par Komisijas Regulas (EK) Nr. 641/2004 un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1981/2006 grozījumiem (*OV L 157, 8.6.2013., 1. lpp.*).

([10]) Sk., piemēram, *Bonny, S., "Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact"* (Ģenētiski modificēti, pret herbicīdiem noturīgi kultūraugi, nezāles un herbicīdi: pārskats un ietekme), *Environmental Management*, 2016. gada janvāris, 57(1), 31.–48. lpp., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 un *Benbrook, C.M. "Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years"* (Ģenētiski modificētu kultūraugu ietekme uz pesticīdu izmantojumu ASV — pirmie sešpadsmit gadi), *Environmental Sciences Europe*, 2012. gada 28. septembris, 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([11]) Skatīt, piemēram, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610 un https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/.

([12]) *EFSA* slēdziens par aktīvās vielas glifosāta pesticīdu riska novērtējuma salīdzinošo analīzi, *EFSA Journal*, 2015; 13(11):4302, 3. lpp., https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302.

([13]) Tas patiešām attiecas uz glifosātu, kā norādīts *EFSA* pamatotajā atzinumā "Pārskats par spēkā esošajiem maksimāli pieļaujamajiem glifosāta atlieku līmeņiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 396/2005 12. pantu", *EFSA Journal* 2018; 16(5):5263, 12. lpp., https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263.

([14]) Dalībvalstu piezīmes, pieejamas *EFSA* jautājumu reģistrā (atsauce: EFSA-Q-2014-00721): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions.

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/18/EK (2001. gada 12. marts) par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu — Komisijas deklarācija *(OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.)*.

Savienības starptautisko saistību ievērošana

L. tā kā Regulā (EK) Nr. 1829/2003 ir noteikts, ka ģenētiski modificēta pārtika un barība nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību, dzīvnieku veselību vai vidi un ka Komisija, izstrādājot savu lēmumu, ņem vērā visus attiecīgos Savienības tiesību aktu noteikumus un citus pamatotus faktorus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu; tā kā šādiem pamatotiem faktoriem būtu jāietver Savienības saistības saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un ANO Biodaudzveidības konvenciju;

M. tā kā ANO īpašā referenta jautājumos par tiesībām uz pārtiku 2017. gada ziņojumā konstatēts, ka jo īpaši jaunattīstības valstīs bīstamiem pesticīdiem ir katastrofāla iedarbība uz veselību ([16]); tā kā ANO IAM 3. mērķa 9. apakšmērķis paredz līdz 2030. gadam būtiski samazināt bīstamu ķīmisku vielu izraisītu nāves gadījumu un slimību skaitu un gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu un kontamināciju ([17]); tā kā ĢM kokvilnas importa atļaušana palielinātu pieprasījumu pēc šīs kultūras, kas apstrādāta ar glifosātu, tādējādi palielinot iedarbību uz darba ņēmējiem un vidi trešās valstīs; tā kā, ņemot vērā herbicīdu lietošanu lielākos daudzumos, īpašas bažas rada risks par lielāku iedarbību uz darba ņēmējiem un vidi saistībā ar kultūraugiem, kas noturīgi pret herbicīdiem;

N. tā kā saskaņā ar salīdzinošo pārskatu, kas publicēts 2020. gadā, *Roundup*, viens no pasaulē visplašāk lietotajiem glifosāta herbicīdiem, var izraisīt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, padarot ekosistēmas neaizsargātākas pret piesārņojumu un klimata pārmaiņām ([18]);

Nedemokrātiska lēmumu pieņemšana

O. tā kā Regulas (EK) Nr. 1829/2003 35. pantā minētās Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas 2021. gada 8. decembra balsojuma dēļ netika sniegts atzinums, kas nozīmē, ka atļauju neatbalstīja dalībvalstu kvalificēts balsu vairākums; tā kā arī pārsūdzības komitejas 2022. gada 31. janvāra balsojumā atzinums netika sniegts;

P. tā kā Komisija atzīst, ka pašreizējā prakse ir problemātiska, proti, ka lēmumus par ĢMO atļaušanu joprojām pieņem Komisija, lai gan dalībvalstis ar kvalificētu balsu vairākumu nav sniegušas pozitīvu atzinumu, kas pats par sevi ir liels izņēmums kopējā produktu atļaušanas kārtībā, taču kļuvis par normu, kad tiek pieņemti lēmumi par atļauju piešķiršanu ĢM pārtikai un dzīvnieku barībai;

Q. tā kā Eiropas Parlaments astotajā sasaukumā kopumā pieņēma 36 rezolūcijas, ar kurām iebilda pret tādu ĢMO laišanu tirgū, kas paredzēti izmantošanai pārtikā un dzīvnieku barībā (33 rezolūcijas), kā arī iebilda pret ĢMO audzēšanu Savienībā (3 rezolūcijas); tā kā devītajā sasaukumā Eiropas Parlaments jau ir pieņēmis 21 iebildumu pret atļauju laist tirgū ĢMO; tā kā neviena no minētajiem ĢMO atļaušanai nav sniegts pozitīvs atzinums ar dalībvalstu kvalificētu balsu vairākumu; tā kā iemesli, kuru dēļ dalībvalstis neatbalsta atļaujas piešķiršanu, cita starpā attiecas arī uz piesardzības principa neievērošanu atļaujas piešķiršanas procesā un zinātniski nenoskaidrotiem jautājumiem saistībā ar riska novērtējumu;

R. tā kā Komisija turpina piešķirt atļaujas ĢMO, neraugoties uz pašas atzītajām nepilnībām demokrātijas ziņā, dalībvalstu atbalsta trūkumu un Parlamenta iebildumiem;

S. tā kā nav vajadzīgas izmaiņas tiesību aktos, lai Komisija varētu neatļaut ĢMO, ja pārsūdzības komitejā ar dalībvalstu kvalificētu balsu vairākumu nav sniegts pozitīvs atzinums ([19]),

---

([16]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx.
([17]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/.
([18]) https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906.
([19]) Komisija "drīkst izdot", nevis "izdod" atļauju, ja nav dalībvalstu kvalificēta balsu vairākuma, kas atbalsta pārsūdzības komiteju saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 (6. panta 3. punkts).

Otrdiena, 2022. gada 15. februāris

1. uzskata, ka Komisijas īstenošanas lēmuma projekts pārsniedz Regulā (EK) Nr. 1829/2003 paredzētās īstenošanas pilnvaras;

2. uzskata, ka Komisijas īstenošanas lēmuma projekts neatbilst Savienības tiesību aktiem, jo nav savienojams ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 mērķi, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 178/2002 ([20]) paredzētajiem vispārējiem principiem ir nodrošināt pamatu, lai garantētu cilvēku dzīvības un veselības, dzīvnieku veselības un labturības, vides un patērētāju interešu augsta līmeņa aizsardzību saistībā ar ĢM pārtiku un dzīvnieku barību, vienlaikus nodrošinot efektīvu iekšējā tirgus darbību;

3. aicina Komisiju atsaukt īstenošanas lēmuma projektu;

4. atkārtoti aicina Komisiju neapstiprināt herbicīdizturīgus ĢM kultūraugus, kamēr visaptveroši nav izanalizēti ar atliekām saistītie veselības apdraudējumi, izskatot katru gadījumu atsevišķi, un tādējādi pilnībā jāizvērtē atliekas, ko rada ĢM kultūraugu apsmidzināšana ar papildu herbicīdiem, kā arī ir jāizvērtē herbicīdu noārdīšanās produkti un jebkāda kombinētā ietekme, tostarp ar pašu ĢM augu izmantošanu radītā;

5. atzinīgi vērtē to, ka Komisija 2020. gada 11. septembra vēstulē komitejas locekļiem ([21]) beidzot atzina, ka ĢMO atļauju piešķiršanas lēmumos ir jāņem vērā ilgtspēja; tomēr pauž dziļu vilšanos, jo kopš tā laika Komisija ir turpinājusi piešķirt atļaujas importēt Savienībā ĢMO, lai gan Parlaments pret to joprojām iebilst un vairākums dalībvalstu balso pret šādu atļauju piešķiršanu;

6. aicina *EFSA* pieprasīt datus par pārtikas un barības, kas iegūta no ģenētiski modificētiem augiem, patēriņa radīto ietekmi uz zarnu mikrobiomu;

7. vēlreiz mudina Komisiju ņemt vērā Savienības saistības saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem, piemēram, Parīzes Klimata nolīgumu, ANO Biodaudzveidības konvenciju un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem; atkārtoti aicina īstenošanas aktu projektiem pievienot paskaidrojuma rakstu, kurā paskaidrots, kā tiek ievērots princips "nekaitēt" ([22]);

8. vērš uzmanību uz to, ka grozījumos, ko attiecībā uz priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([23]), Eiropas Parlaments 2020. gada 17. decembrī pieņēma kā pamatu sarunām ar Padomi, ir norādīts — bez dalībvalstu kvalificēta balsu vairākuma atbalsta Komisija nedrīkst piešķirt atļauju izmantot ĢMO; uzstāj, ka Komisijai ir jāievēro šī nostāja, un aicina Padomi turpināt darbu un steidzami pieņemt vispārēju pieeju, strādājot pie šī dokumenta;

9. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

([21]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([22]) Eiropas Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūcija par Eiropas zaļo kursu (OV C 270, 7.7.2021., 2. lpp.), 102. punkts.

([23]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0364.